Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	5Csp/59/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8823201203
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Matúš Kalanin
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2024:8823201203.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o primerané finančné zadosťučinenie v sume 1910,- eur, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 350,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

5Csp/59/2023
1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 14.6.2023 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 1910,- eur spolu s trovami konania. Svoju žalobu odôvodil tým, že v konaní vedenom na v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 10Csp/131/2020 o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný v celom rozsahu, o čom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, pod sp. zn. 10Csp/131/2020, z 24.3.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5CoCsp/44/2022, z 19.1.2023 (ďalej len Základné konanie), ktorý nadobudol právoplatnosť vo výrokoch I. a III. dňa 11.5.2022 a vo výroku II. dňa 16.2.2023. Súd určil, „z˘e úver zo Zmluvy o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006 je bezúročný´ a bez poplatkov“, rozhodol, že žalovaná „je povinná vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1310,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 23.10.2010 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku“, určil, že zmluvná´ podmienka uvedená v zmluve o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006 v Obchodných podmienkach, v článku 4 „Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie“ - bod. 4.6 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol: - odsek 48. odôvodnenia: „K výroku I. bezúročnosť a bezpoplatkovosť: 49. V prvom rade súd konštatuje, z˘e základný dôvod pre vyhlásenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je predovšetkým v absencii údaja o úroku a poplatkoch v samom znení úverovej zmluvy. Úverová zmluva je dá sa povedať veľmi stručná, obsahuje síce údaj o RPMN, ale neobsahuje údaj o úroku. Samotný tento fakt pre absenciu údaja o úroku podľa §4 ods. 2 písm. h) ZoSÚ spôsobuje podľa §4 ods. 3, veta in fine ZoSÚ bezúročnosť a bezpoplatkovosť tohto úveru.“ - odsek 50. odôvodnenia:

„Neprijateľnou podmienkou je aj to, zˇe toto úrokové dojednanie nie je priamo v znení úverovej zmluvy, ale nachádza sa azˇ v bode 3.1 Obchodných podmienok Poštovej banky.“ - odsek 51. odôvodnenia: „Súd za neprijateľnú podmienku povazˇuje to, akým spôsobom je (uzˇ popri neprijateľnej podmienke uvedenej vyššie, zˇe je to iba v obchodných podmienkach pre úver a nie v samotnom obsahu úverovej zmluvy) aj to, zˇe v týchto obchodných podmienkach je úrokové dojednanie dohodnuté iba odkazom na nejaké oznámenie, ktoré malo byť dlzˇníkovi-zˇalobcovi doručené. Fakticky tak nejde o dohodnutý úrok, ale právnym predchodcom zˇalovanej Poštovou bankou si jednostranne počas trvania zmluvy určovaný, resp. spotrebiteľovi priamo diktovaný úrok. Teda v priebehu zmluvného vzťahu si právny predchodca zˇalovanej ako dodávateľ finančnej sluzˇby jednostranne vymienil právo sám si určovať odmenu za pozˇičané peniaze. Dohoda o takomto nerovnovázˇnom postavení dodávateľa finančnej sluzˇby a spotrebiteľa, tak jednoznačne nemôzˇe pred súdom obstáť ako platná. Takéto zmluvné dojednanie rozhodne nespĺňa podmienky dohody o variabilnej úrokovej sadzbe predpokladané § 4 ods. 2, písm. h) ZoSÚ.“ - odsek 52. odôvodnenia: „Za neprijateľnú podmienku súd povazˇuje i samotnú veľkosť písma celej úverovej zmluvy ako aj obchodných podmienok, ktoré je prakticky nečitateľné aj s pomôckami na čítanie (okuliare, lupa). Uzˇ takéto samotné konanie banky súd povazˇuje za ľstivé a vyvolávajúce snahu u bezˇného spotrebiteľa povazˇovať prakticky celé úverové dojednanie za nepodstatné a pre neho málo významné. Jediný zámer je zrejme spotrebiteľovi, ktorý je v núdzi rýchlo poskytnúť peniaze, ktoré zˇiada bez ohľadu na to, koľko bude musieť vrátiť, bez ohľadu na to, aby mu zmluvné podmienky niekto normálne vysvetlil a bez ohľadu na jeho bonitu poskytnutý úver vrátiť.“ - odsek 53. odôvodnenia: „K vyhláseniu bezpoplatkovosti a bezúročnosti sa súd stotozˇňuje s právnou argumentáciou zˇalobcu o nesprávnom výpočte RPMN, kedy v zmluve je uvedené RPMN vo výške 26,61 %, ale podľa kalkulačky zverejnenej na stránke Ministerstva financií Slovenskej republiky je správnou úrovňou RPMN v zmysle tejto zmluvy 27,49 %. Námietku zˇalovanej, zˇe dojednanie RPMN v zmluve je nizˇšie nezˇ reálne RPMN, vypočítané z parametrov zmluvy a preto táto skutočnosť má byť práve v prospech spotrebiteľa, súd povazˇuje priam za úsmevný, nakoľko presný opak je pravdou. Reálne RPMN malo byť o takmer 1 % vyššie nezˇ bolo uvedené v úverovej zmluve, teda bolo v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ v prípade skutočného uvedenia RPMN by mal mozˇnosť sa rozhodovať o tom do akej miery je tento úver pre neho výhodný, resp. nevýhodný. V tomto kontexte sa súd stotozˇňuje s rozhodovacou praxou súdu, napr. s Uznesením Krajského súdu v Prešove 20CoCsp/54/2020 zo dňa 23.3.2021.“ - odsek 54. odôvodnenia: „Rovnako bezúročnosť a bezpoplatkovosť súd vníma aj pri zmluvnej podmienke týkajúcej sa započítania pohľadávky podľa vôle veriteľa, ktorej určenie neprijateľnosti zˇalobca navrhoval samostatným petitom zˇaloby. Tu sa súd stotozˇňuje s právnou argumentáciou zˇalobcu, zˇe započítavanie v prvom rade na príslušenstvo istiny a azˇ na konci na istinu je jednoznačne v rozpore so spotrebiteľským právom, pretozˇe nastoľuje jednoznačnú nerovnováhu práv a povinností spotrebiteľa voči dodávateľovi finančnej sluzˇby v neprospech spotrebiteľa (dôvody vyhovenia tomuto návrhu zˇalobcu, viď rozvedené ďalej v tomto odôvodnení).“ - odsek 55. odôvodnenia: „Za neprijateľnú podmienku súd povazˇuje aj dohodu o zrázˇkach zo mzdy, ktorú obsahujú Obchodné podmienky pre úver, ktorú zˇalovaná bez ďalšieho vyuzˇila. Na základe uplatnenia dohody o zrázˇkach zo mzdy zˇalobcovi bolo zrazené zo mzdy v prospech zˇalovanej bez toho, aby mal mozˇnosť akýmkoľvek spôsobom toto ovplyvniť. Žalovaná tak dostala právo disponovať s majetkom zˇalobcu, s jeho výplatou, bez akejkoľvek kontroly súdu a zrazila si aj nároky, ktoré vyplývajú z neprijateľných podmienok.“ - odsek 59. odôvodnenia: „Po predbezˇnom hodnotení bezúročnosti a bezpoplatkovosti Zmluvy o úvere priamo určenej výrokom I. vyhláseného rozsudku a po konštatovaní, zˇe nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z tohto dôvodu premlčaný nie je, súd ďalej hodnotí, zˇe: 60. Suma bezdôvodného obohatenia bola zˇalobcom riadne preukázaná výpismi z jeho účtu, kde bolo jasne preukázané, zˇe úver o zˇalovanú sumu 1310 eur preplatil. Fakticky zˇalovaný toto ani nerozporoval vo svojich vyjadreniach. Hmotnoprávne predpoklady pre vydanie bezdôvodného obohatenia sú de facto prejudikované vo výroku I. tohto rozsudku, čizˇe určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Súd vec tak hodnotí, zˇe zˇalobca má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa §451 ods. 2. Žalovaná je povinná zˇalobcovi vydať majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu. A to v tej časti neplatnosti Zmluvy o úvere - dojednaniach o úroku a poplatkoch, ktoré súd vo výroku I. určil za neplatné z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy.“ - odsek 61. odôvodnenia: „K výroku III. rozsudku súd uvádza nasledovné: 62. Súd nevidel dôvod nevyhovieť zˇalobnému návrhu aj v časti o určenie jednej zmluvnej podmienky v Obchodných podmienkach v článku 4, bode 4.6 za neprijateľnú. V tomto bode obchodných podmienok Poštovej banky išlo konkrétne o započítavanie splátok dlzˇníka prioritne na príslušenstvo istiny a azˇ v poslednom štvrtom rade na samotnú istinu bez toho, aby takéto formulárové znenie návrhu zmluvy predlozˇeného dodávateľom finančnej sluzˇby mal zˇalobca ako dlzˇník akokoľvek mozˇnosť ovplyvniť alebo zmeniť, pričom takéto zmluvné dojednanie je jednoznačne v rozpore so spotrebiteľským právom,

kedy výrazne stavia spotrebiteľa do nevýhodnejšieho postavenia oproti dodávateľovi. Súd v tomto kontexte poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, od ktorej s poukazom na §220 ods. 2 nevidí dôvod sa odkloniť (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co 60/2019 zo dňa 26.8.2019, Rozsudok Krajského súdu v Prešove 19Co 25/2019 zo dňa 27.8.2019, atď.)“ Poukázal na ust. § 3 ods. 5 tretia veta, § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie (ďalej len PFZ) za porušenie spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v Základnom konaní. PFZ má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synoným a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Poukázal na to, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť. Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by takýmto kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Vznik ujmy ani hrozba ujmy nepredstavujú žiadnu podmienku priznaného nároku na PFZ. Nakoľko je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy. PFZ vo vzťahu k určeniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru uplatňuje vo výške 300, - eur. PFZ vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu uplatňuje vo výške 1 310,- eur, to je vo výške, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Vo vzťahu k jednej, v Základnom konaní judikovanej neprijateľnej zmluvnej podmienke, si uplatňuje PFZ vo výške 300,- eur. Žalovaný v súdnych konaniach opakovane zotrváva na platnosti predmetnej zmluvnej podmienky. Spolu si za tri porušenia spotrebiteľského práva žalovaným v Základnom konaní, uplatňuje 1910,- eur. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkami v Základnom konaní a ich odôvodnením, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na PFZ a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v Základnej veci, nie je možné v konaní o PFZ, ani rozširovať, ani zužovať. V prípade úspechu žaloby žiadal, aby bolo v rozsudku vyjadrené, v akej výške bolo PFZ priznané, ku ktorému z troch porušení spotrebiteľského práva, a to z dôvodu, že ak by strana konania nepovažovala za správnu výšku PFZ priznanú len vo vzťahu k niektorému z troch samostatných porušení spotrebiteľského práva, ako samostatných nárokov, len spojených žalobou do jedného konania, aby tak mala strana možnosť domáhať sa nápravy opravným prostriedkom, len ohľadne tej ktorej žalobou spojenej veci.

2. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 10Csp/131/2020 z 24.3.2022, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/44/2022 z 19.1.2023, Vyjadrením žalovaného z 29.6.2022, Vyjadrením žalobcu z 22.9.2023 s prílohami, a to uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/53/2016, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23CoCsp/42/2019, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21CoCsp/31/2018, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6CoCsp/104/2017, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/23/2017, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19CoCsp/30/2018, rozsudkom Okresného súdu Žilina sp.zn. 14C/295/2014, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/471/2015, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Cdo/127/2017, Vyjadrením žalovaného z 22.11.2023, pripojeným spisom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/131/2020 a z predmetného spisu rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/131/2020 z 24.3.2022 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/44/2022 zo dňa 19.1.2023, pripojeným spisom Okresného súdu

Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/90/2020 a z neho rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/90/2020-38 zo dňa 9.2.2021, pripojeným spisom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8Csp/16/2022 a z predmetného spisu rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8Csp/16/2022-106 zo dňa 16.11.2023 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení z 29.6.2023 uviedol, že žalobca zjavne zneužíva právnu ochranu a zjavne zneužíva právo, keďže zo zmluvy o úvere č. 9352476306, ktorú žalobca uzatvoril s pôvodným veriteľom – Poštovou bankou, a.s. iniciuje už štvrtý súdny spor, ktorá skutočnosť je jednoznačným zneužívaním práva na súdnu ochranu. Žalobca namiesto toho, aby si svoje nároky z predmetnej zmluvy o úvere uplatnil v rámci jedného súdneho konania, iniciuje už štvrté konanie. Všetky konania boli vedené na tunajšom súde a to pod sp. zn. 10Csp/90/2020, 8Csp/16/2022, 10Csp/131/2020 a teraz pod sp. zn. 5Csp/59/2023. Predmetný návrh považuje za nedôvodný, nakoľko samotné právo na primerané finančné zadosťučinenie žalobcu voči žalovanému vôbec nevzniklo, v čoho dôsledku žalobca ani nemôže uplatnený nárok dostatočne preukázať. Podľa právneho názoru žalovaného, žalobca nesplnil zákonný predpoklad pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, a to úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti voči porušiteľovi. Žalovaný zastáva názor, že v danom prípade nie je on porušiteľom, nakoľko bezdôvodné obohatenie ako i nároky zo zmluvy o úvere č. 9352476306 vznikli na základe zmluvy o úvere, ktorú koncipoval pôvodný veriteľ a žalobcovi bola len postúpená pohľadávka vyplývajúca z predmetnej zmluvy o úvere bez toho, aby žalovaný mohol nejakým spôsobom ovplyvniť jej obsah, podmienky, ustanovenia. Z uvedených dôvodov nemožno žalovaného pokladať za porušiteľa. Na základe vyššie uvedených skutočností považuje nárok žalobcu na uplatnené finančné zadosťučinenie za nedôvodný. Poukázal na ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa v poslednej vete § 3 ods. 5 zákona uvádza úpravu, z ktorej vyplýva, že ak sa spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej, či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo iným predpisom zodpovedá. Žalovaný uviedol, že v tomto prípade absentuje zodpovedný subjekt ako porušiteľ práv žalobcu resp., že týmto je pôvodný veriteľ. Na základe uvedeného žalovaný namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu. Žalovaný ďalej namietal i požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia. Konanie žalobcu hodnotí ako zjavné zneužívanie jeho práv, nakoľko je potrebné, aby sa v každom jednom prípade skúmali všetky aspekty posudzovanej právnej veci a rovnako sa musí prihliadať na „rozsah“ zásahu do práv spotrebiteľa. Nemožno priznávať práva spotrebiteľom len titulom, že sú spotrebitelia, nakoľko takéto bez limitové nazeranie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu, ktorá okolnosť nie je žiadúca. Žalobcom uplatňovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia je neadekvátna, je v rozpore s účelom a podstatou primeraného finančného zadosťučinenia a táto nemá oporu v rozhodovacej praxi, nakoľko súdy priznávajú primerané finančné zadosťučinenie vo výške od 50 eur do maximálne 500 eur, samozrejme v závislosti od individualít a špecifík každého sporu. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné limitovať a zohľadniť, aký dopad a právne následky malo predchádzajúce konanie na spotrebiteľa, ako i všetky relevantné skutočnosti. Žalobca ako spotrebiteľ predchádzajúcim konaním získal finančné prostriedky, teda dopad do jeho osobnej, či majetkovej sféry nepredstavoval žiaden výrazný zásah, z ktorého dôvodu nemožno priznať primerané finančné zadosťučinenie vo vyššej výške, nakoľko toto by bolo v zjavnom nepomere a nepredstavovalo by primeraný satisfakčný prostriedok. Žalovaný pokladá uplatňovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za
neadekvátnu, neprimeranú a jedná sa o účelové konanie zo strany žalobcu, ktorý bol tým, ktorý si neplnil svoje základné záväzkové povinnosti, prestal splácať poskytnutý úver a tomuto má byť poskytnutá právna ochrana ? V danom prípade nemožno konanie hodnotiť inak ako zjavné zneužívanie práva a značný nekontrolovateľný zásah do ústavného majetkové ho práva žalobcu ako veriteľa. Takto ochrana spotrebiteľov narúša princíp rovnosti strán ako i princíp práva na spravodlivý proces a práva na právnu istotu, kedy sa podstatným spôsobom zasahuje do práv veriteľov, no napriek tomu sa poskytuje ochrane dlžníkom, ktorí si neplnia svoje základné povinnosti. Je nevyhnutné uviesť aj to, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkoľvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. Miera ochrany spotrebiteľa má svoje limity a nemôže byť absolútna. Limit pre určenie mieri ochrany spotrebiteľa je daný úrovňou spotrebiteľa. Ako vyplýva napr. aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, ochrana spotrebiteľa má svoje limity, pričom

ochranu spotrebiteľa nemožno ponímať ako obranu proti ľahkovážnosti a nezodpovednosti (NS ČR, sp. zn.: 23Cdo/1201/2009). Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na odlišné stanovisko sudcu D. E. podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k nálezu pripája k rozhodnutiu Ústavného súdu sp. zn.: I.ÚS 547/2012. Žalovaný uplatnený nárok neuznáva a uvedené konanie žalobcu považuje za zjavne bezúspešné a šikanózne uplatňovanie práva. Žiada, aby súd žalobu ako nedôvodnú (aj z dôvodu nesplnenia zákonných hmotnoprávnych podmienok na podanie uplatneného nároku žalobcu) zamietol, a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

5. Žalobca vo vyjadrení z 22.9.2023 uviedol, že argumentácia žalovaného je sama o sebe dôkazom, že podaná žaloba, jej zmysel, účel a cieľ je opodstatnená, pretože postoj žalovaného je napriek skúsenosti a vedomosti o neúspešnosti svojich tvrdení z iných konaní nemenný, a teda práve PFZ je inštitútom, ktoré má takýmto praktikám dodávateľa brániť. Poukázal na ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Skutočnosť, že úverovú zmluvu žalovaný nekoncipoval vzhľadom na merito sporu neliberuje a nezbavuje žalovaného zodpovednosti za porušenie svojich zákonných povinností. Tvrdenia žalovaného rovnako ako v základnom konaní považuje za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Žalovaný fakticky vykonával práva veriteľa z úveru a domáhal sa zaplatenia pohľadávky. Je teda subjektom, ktorý bol oprávnený prijímať plnenia z úveru. Ak žalovaný na jednej strane je subjektom, ktorý si uplatňoval plnenie voči žalobcovi ako dlžníkovi, tak na druhej strane ostáva jeho vecná legitimácia zachovaná aj v prípade, ak žaloba týkajúca sa spotrebiteľskej zmluvy smeruje voči nemu ako žalovanému. Je zrejmé, že žalovaný po materiálnej a formálnej stránke je subjektom, ktorý hmotnoprávne disponoval s pohľadávkou zo Zmluvy o úvere č. 9352476306 z 28.07.2006. Žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu prevzal spolu so všetkými právami a povinnosťami a požadoval jej zaplatenie. Postúpením pohľadávky žalovaný ako postupník vstúpil do práv a povinností zo zmluvného vzťahu a prevzal teda aj zodpovednosť za porušenie práv a povinností z tohto zmluvného vzťahu. Je nepochybné, že za daných okolností žalovaný je pasívne legitimovanou stranou sporu. Právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vydané v základnom konaní sú prílohou žaloby, pričom jasne deklarujú, že v právnom vzťahu založeným Zmluvou o úvere č. 9352476306 z 28.07.2006 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Tvrdenia žalovaného o neexistencii a nepreukázaní porušenia práv a povinností, len odzrkadľujú jeho prístup k rešpektovaniu príslušných noriem spotrebiteľského práva a princípu ochrany spotrebiteľa. V zmysle rozhodnutia vydaného v základnom konaní je podľa môjho názoru evidentné, že žalobca na súde úspešne uplatnil porušenie svojho práva, ako aj povinnosti žalovaného ustanovenej týmto zákonom resp. osobitnými predpismi, čím naplnil hypotézu právnej normy uvedenú v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. V tejto súvislosti vo vzťahu k výkladu ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022. Rozsudkom vydaným v základnom konaní sa preukázalo, že žalovaný porušil svoju povinnosť ustanovenú v osobitnom predpise (neuvedenie obligatórnych náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a porušenie § 53 ods. 1 OZ a § 3 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. Dané je konštatované súdom v samotnom odôvodnení rozhodnutia. Je predsa zrejmé, že uloženiu povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a určeniu NZP muselo predchádzať porušenie noriem spotrebiteľského práva žalovaným. Zákon o spotrebiteľských úveroch je vo vzťahu k zákonu o ochrane spotrebiteľa osobitným predpisom, pričom je jedným z najtypickejších príkladov, ktoré ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ako osobitný predpis predpokladá. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovaného došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a následnom vydaní bezdôvodného obohatenia a určeniu NZP. Následné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. V žiadnom prípad nemožno bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo určenie NZP a nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia stotožňovať alebo považovať za „výhodu“, ale za „sankčný následok“ plynúci z primárneho právneho vzťahu, ktorý zavinením žalovaného nebol perfektný a bol spôsobilý privodiť spotrebiteľovi ekonomickú ujmu. Pripustením takejto argumentácie žalovaného (vydanie bezdôvodného obohatenia alebo určenie NZP je dostatočná „výhoda“ a satisfakcia) by bola popretá samotná podstata a zmysel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane

spotrebiteľa, ktorý má mať sankčný a odradzujúci charakter, keďže zo strany žalovaného dochádza na finančnom trhu k dlhodobému a opakujúcemu sa porušovaniu práv spotrebiteľov. V súvislosti s argumentáciou žalovaného o zmysle a účele inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017. Primeranosť sumy 1 910,- € je vzhľadom najmä na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná. Pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie novelizované ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje vznik ani hrozbu ujmy. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného, že žalobcovi nevznikla žiadna ujma, poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019: „Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyzˇaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby zˇalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Odvolaci´ súd v tejto cˇasti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, kedˇ vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie financˇne´ho zadosťucˇinenia zˇiadne osobitné podmienky nestanovuje.“ Ujma, ktorá konaním žalovaného vznikla žalobcovi nebola len v akademickej rovine, pretože porušenie zo strany žalovaného malo bezpochyby majetkový charakter. Zároveň uplatňovaním legitímneho nároku v súdnom konaní bol narušený nielen žalobcov bežný život. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním v takej výške, ktorá má nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške nemôže spĺňať. K posudzovaniu výšky PFZ poukázal žalobca na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/53/2016, zo dňa 04.10.2016, z ktorého poukázal na odôvodnenie 16. „Podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, kedˇže sa chcel bezdôvodne na úkor spotrebiteľa obohatiť.“ Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/42/2019, zo dňa 29.01.2020, výška PFZ môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila (odôvodnenie odsek 8.). Obdobne rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4Co/72/2019, zo dňa 17.02.2020; sp. zn. 7CoCsp/16/2020, zo dňa 20.08.2020; sp. zn. 11Co/101/2018, zo 14.02.2019; sp. zn. 12Co/49/2018, zo dňa 05.03.2019; sp. zn. 13Co/89/2019, zo dňa 27.10.2019; sp. zn. 18Co/100/2019, zo dňa 20.01.2020; sp. zn. 22Co/100/2019, zo dňa 21.11.2019. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/31/2018, zo dňa 16.10.2018, týkajúci sa obdobnej veci, v ktorej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v takej výške, v akej sa mienil žalovaný na úkor spotrebiteľa obohatiť (1022,52 eur): „Pri posudzovani´ primeranosti odvolaci´ súd zohľadnil predovšetkým výšku bezdôvodne´ho obohatenia, ktore´ sa snažil zi´skať žalovaný, pricˇom rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky, konanie, obdobne´ konaniu žalovane´ho, vyhodnotila ako úmyselne´, s cieľom zi´skať majetkový prospech na úkor spotrebiteľa. Takto priznane´ financˇne´ zadosťucˇinenie je zároveň vyrovnani´m ujmy žalobkyne a satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovane´ho trpieť, rovnako tak sankciou, postihujúcou žalovane´ho, ktorý protiprávne konal.“ Z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/104/2017, zo dňa 29.05.2018 žalobca vybral: „Čo sa týka výšky primerane´ho financˇne´ho zadosťucˇinenia je len logicke´ a spravodlive´, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobkyni v súvislosti so žalovaným nedôvodne uplatneným nárokom na zaplatenie sumy 190 Eur. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať vznik ujmu, ktorá jej vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na financˇne´ zadosťucˇinenie už vtedy, kedˇ ujma v nadva¨znosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobkyňa sa v tomto pri´pade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnene´ všetky zákonne´ predpoklady pre priznanie financˇne´ho zadosťucˇinenia.“ Z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/23/2017, zo dňa 24.08.2017 žalobca vybral: „Čo sa týka výšky primerane´ho financˇne´ho zadosťucˇinenia je len logicke´ a spravodlive´, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 771 Eur.“ Z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/30/2018, zo dňa 28.06.2018 žalobca vybral: „Čo sa týka výšky primerane´ho financˇne´ho zadosťucˇinenia je len logicke´ a spravodlive´, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovanou Dohodou o zrážkach zo mzdy v cˇase, kedˇ táto tvorila neprijateľnú zmluvnú podmienku, pre ktorú bola vyhlásená za neplatnú.“ Aj keď výška PFZ je vecou voľnej úvahy súdu, tak táto voľná úvaha by mala zodpovedať individuálnym konkrétnym danostiam tej ktorej veci, s dôrazom na objektívne kritériá, lebo len tieto objektívne kritériá sú pre voľnú úvahu aj objektívne porovnateľné. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Pri nepeňažných nárokoch (BaB, resp. NZP), z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by kritériom posudzovania primeranosti mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Čo sa týka výšky PFZ žalobca poukázal aj na rozsudok Okresného

súdu Žilina, sp. zn. 14C/295/2014, zo dňa 24.09.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/471/2015, zo dňa 28.06.2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017, zo dňa 30.01.2019, ktorým bolo priznané PFZ vo výške 1194,98 eur, čo predstavuje 25 násobok poplatku, ktorý bol určený za neprijateľný. Žalovaný dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu. Aj v súčasnosti napriek množstvu rozsudkov vydaných proti žalovanému, tento neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať. V aktuálnom rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn.: 10CoCsp/98/2022 zo dňa 25.01.2023, poskytol v rámci odôvodnenia súd jednouché odporúčanie pre dodávateľa, ktorý bol ako protistrana v konaní neúspešný: „Dodávateľ má súčasne jednoduchú možnosť sa plateniu finančného zadosťučinenia, prípadne aj iným zodpovednostným následkom v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikať v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR Súčasne má za to, že priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1.500,- Eur nepredstavuje neopodstatnené finančné obohacovanie sa žalobcu, pri zohľadnení všetkých krokov, ktoré musel žalobca podniknúť, aby úspešne uplatnil svoje právo.“ Na záver žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoCsp/19/2021 zo dňa 31.01.2022.

6. Žalovaný v podaní z 22.11.2023 uviedol, že reflektuje na vyjadrenie žalovaného ohľadom šikanózneho výkonu práva. Žalovaný v tomto kontexte zotrváva na uvedenom tvrdení, a nesúhlasí s názorom žalobcu, že sa jedná o popieranie výkonu práv, nakoľko v danom prípade je potrebné podotknúť, že výkon práv nemôže bezdôvodne a neoprávnene zasahovať do práv inej tretej osoby, nakoľko v takom prípade by sa poprel význam priznaných hmotnoprávnych práv fyzických osôb. V ďalšej časti sa žalobca vyjadruje k námietke pasívnej vecnej legitimácie, vo vzťahu ku ktorej námietke žalovaný zotrváva na svojom vyjadrení k podanej žalobe. Žalovaný zotrváva na skutočnostiach ohľadom nedodržania a nesplnenia hmotnoprávnych podmienok na podanie žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný nesúhlasí s vyjadrením žalobcu ohľadom priznania a rozsahu priznania primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný nesúhlasí s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia a už vôbec nie v takej výške ako požaduje žalobca. Žalovaný v tomto kontexte poukazuje, že už z koncipácie pojmu primerané znamená, že finančné zadosťučinenie má predstavovať len primeranú satisfakciu a nie satisfakciu v rozsahu neprimeranom zásahu a rozsahu neprimeranom skutkovým okolnostiam. Žalobcom požadovaná výška vôbec nereflektuje s právnym inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia a podľa názoru žalovaného ide o zneužívanie práva. Primerané finančné zadosťučinenie v požadovanej výške rozhodne nespĺňa kritérium a rozsah primeranosti, ale je zjavným zneužitím práva žalobcu a zásahom do práv žalovaného. Práva žalobcu boli v predchádzajúcom konaní, od ktorého konania si v predmetnom konaní žalobca uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie „zhojene“ a napravené tým, že žalovaný zaplatil žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Z uvedeného dôvodu nemožno od žalovaného požadovať primerané finančné zadosťučinenie v takej vysokej výške, nakoľko potom sa primerané finančné zadosťučinenie prieči podstate a účelu tohto právneho inštitútu a je v rozpore so skutkovými okolnosťami, ktoré majú markantný vplyv na posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Zároveň žalovaný dodáva, že priznanie tak vysokého primeraného finančného zadosťučinenia by predstavovala zásah do práv žalovaného a bolo v rozpore so zákonom. Pokiaľ žalobca poukazuje a ako prílohy zasiela množstvo rozhodnutí súdov, tak žalovaný podotýka, že rozhodnutia súdov nie sú v našom právnom poriadku právne záväzné a môžu byť len nápomocné k rozhodnutiu, avšak v každom jednom prípade je nevyhnutné vziať zreteľ na osobitosti a individuality každého sporu. Žalovaný by v tomto kontexte poukázal na rozsudok NS ČR zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 23Cdo/1201/2009 a článok v komentári Občiansky zákonník, v ktorom sa uvádza: „Je potrebné zdôrazniť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno pojať ako obranu pred ľahkomyseľnosťou a nezodpovednosťou.“ Nie je možné poskytovať právnu ochranu spotrebiteľom bez limitov a tým neprimerané, nedôvodne zasahovať do ústavných majetkových práv veriteľov. V takomto prípade sa nastoľuje značná nerovnováha medzi dlžníkmi a veriteľmi, dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na právnu istotu. Žalobca sa žiadnym spôsobom nevyjadril k tomu, že šikanózne iniciuje už štvrtý súdny spor, čím zahlcuje súdnictvo a koná účelovo s cieľom, v každom súdnom spore, napriek tomu, že sa jedná o jednu úverovú zmluvu, vymaniť trovy právneho zastúpenia a finančnú čiastku titulom satisfakcie za to, že samotný žalobca porušil pacta sund servanda. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

7. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 10Csp/131/2020 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10Csp/131/2020-79 zo dňa 24.3.2022, výrokom I. súd určil, že úver zo zmluvy o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006 je bezúročný a bez poplatkov. Výrokom II. určil, že žalovaná

je povinná vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1310,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 23.10.2010 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006 v Obchodných podmienkach, v článku 4 „Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie“ - bod. 4.6 v znení: „Platby od Klienta sa vocˇi pohľadávke PB zapocˇítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru.“, je neprijatelˇnou zmluvnou podmienkou. Výrokom IV. súd rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.5.2022 vo výroku I. a III. a dňa 16.2.2023 vo výroku II. a IV. Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5CoCsp/44/2022-199 zo dňa 19.1.2023, pričom odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti, t.j. okrem výroku I. a III. a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacie konania proti žalovanému v plnom rozsahu. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.2.2023.

8. Z pripojeného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/90/2020 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10Csp/90/2020-38 zo dňa 9.2.2021 súd žalovaného zaviazal na povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, uvedenej v zmluve o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006, uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného na výkon zrážok zo mzdy žalobcu, pričom žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania, vrátane trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/90/2020-23 zo dňa 16.7.2020. Zároveň súd zrušil uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10Csp/90/2020-23 zo dňa 16.7.2020, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.3.2021. Jednalo sa o konanie medzi žalobcom a žalovaným BENCONT COLLECTION, a.s. (vystupoval v konaní ako žalovaný v 1. rade). Žalovaným v 2. rade bola spoločnosť LYKOTEX Slovakia s.r.o.

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8Csp/16/2022 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8Csp/16/2022-106 zo dňa 16.11.2023 súd rozhodol o povinnosti žalovaného BENCONT COLLECTION a.s. zaplatiť žalobcovi A. B. sumu 884,53 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi proti žalovanému priznal aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2023. Predmetom konania bolo zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 884,53 eur s príslušenstvom, ktorého sa žalobca domáhal na tom skutkovom základe, že Okresným súdom Vranov nad Topľou pod sp.zn. 10Csp/90/2020, v konaní o zdržaní sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy bol žalobca v postavení spotrebiteľa voči žalovanému úspešný v uplatňovanom nároku.

10. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

11. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

12. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

13. Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

14. V zmysle § 1 ods. 1 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného v čase uzavretia zmluvy tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru,

náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

15. Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

16. Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä
a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
f) meno a adresu spotrebiteľa,
g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

17. Ako vyplýva z § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

18. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá 28.6.2006, teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v takom znení, že v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplatnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať aj zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

19. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

20. V zmysle § 53 ods. 4 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Z § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi právnym predchodcom žalovaného ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 28.7.2006 uzatvorená úverová zmluva č. 9352476306, ktorá je svojou povahou zmluvou spotrebiteľskou, a to v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Podľa tejto zmluvy poskytol žalovaný žalobcovi sumu 995,82 eur (30.000,- Sk) a žalobca sa zaviazal poskytnuté finančné prostriedky vrátiť v 60 mesačných splátkach po 30,70 eur (925,- Sk). Žalobca uhradil k tejto zmluve sumu 2711,99 eur a to tak, že v období od 28.7.2006 do 28.4.2010 pôvodnému veriteľovi Poštová banka, a.s. sumu 1401,99 eur a v období od augusta 2014 do mája 2020 žalovanému sumu 1310,- eur. Uvedené skutočnosti vyplývajú zo spisu tunajšieho súdu spisovej značky 10Csp/131/2020.

23. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou – typovou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

24. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 10Csp/131/2020 zo dňa 24.3.2022 súd určil, že úver zo zmluvy o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006 je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1310,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 23.10.2010 do zaplatenia. Ďalším výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. 9352476306 zo dňa 28.7.2006 v Obchodných podmienkach, v článku 4, bode 4.6 je neprijatelˇnou zmluvnou podmienkou.

25. Ako vyplýva z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

26. V zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

27. Podľa citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch a prípade iných predpisov. Uplatnením práva možno rozumieť tak podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

28. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

29. V danom spore mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou sp. zn. 10Csp/131/2020 si žalobca bez akejkoľvek pochybnosti úspešne uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv, keď rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 10Csp/131/2020 zo dňa 24.3.2022 súd žalobe žalobcu vyhovel, určil, že úver zo zmluvy o úvere č.

9352476306 zo dňa 28.7.2006 je bezúročný a bez poplatkov, rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie z dôvodu bezúročnosti spotrebiteľského úveru a zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v predmetnej zmluve o úvere je neprijatel˘nou zmluvnou podmienkou.

30. Súd vo vyššie uvedenom konaní v rámci odôvodnenia rozhodnutia konštatoval dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru spočívajúceho v absencii údaja o úroku a poplatkoch vo formulárovej úverovej zmluve. Zaoberal sa tiež neprijateľnou podmienkou podľa ktorej úrokové dojednanie nie je priamo v znení úverovej zmluvy, ale nachádza sa v obchodných podmienkach dodávateľa. Za neprijateľnú podmienku súd považoval i samotnú veľkosť písma celej úverovej zmluvy ako aj obchodných podmienok. Poukázal tiež na nesprávnosť údaja o RPMN v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na tú skutočnosť, že započítavanie v prvom rade na príslušenstvo istiny a až na konci na istinu je jednoznačne v rozpore so spotrebiteľským právom, pretože nastoľuje jednoznačnú nerovnováhu práv a povinností spotrebiteľa voči dodávateľovi finančnej služby v neprospech spotrebiteľa. Za neprijateľnú podmienku súd vo vyššie uvedenom konaní považoval aj dohodu o zrážkach zo mzdy uvedenú v obchodných podmienkach dodávateľa. Po vyhodnotení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd priznal žalobcovi aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko mal za preukázané, že žalobca úver o sumu 1310,- eur preplatil. Súd v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 10Csp/131/2020 vyhovel žalobe aj v časti o určenie zmluvnej podmienky v Obchodných podmienkach v článku 4, bode 4.6 za neprijateľnú. Jednalo sa o započítavanie splátok dlžníka prioritne na príslušenstvo istiny a až v poslednom rade na samotnú istinu bez toho, aby takéto formulárové znenie zmluvy mal žalobca možnosť ovplyvniť alebo zmeniť.

31. Z vyššie uvedeného mal súd za jednoznačne preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csp/131/2020 si žalobca bez akejkoľvek pochybnosti úspešne uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv, tak ako to vyžaduje § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.

32. Spotrebiteľ, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/34/2018 z 26. 06. 2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/142/2018 z 15. 11. 2018). Teda už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Spotrebiteľ je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde, ako tomu žalobca učinil aj v prejednávanom prípade.

33. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života.

34. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Používanie neprijateľných zmluvných podmienok a bezdôvodné uplatnenie peňažného nároku nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval vadnú zmluvu.

35. Pokiaľ ide o námietku žalovaného vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii v spore, je potrebné uviesť, že aj keď je nepochybné, že žalovaný ako právny nástupca pôvodného veriteľa úverovú zmluvu so žalobcom neuzatváral, v dôsledku postúpenia pohľadávky vstúpil do postavenia veriteľa spolu so všetkými právami a povinnosťami vyplývajúcimi z ust. § 524 a nasl. upravujúcich postúpenie pohľadávky. Žalobca postúpením pohľadávky nebol vo svojom právnom postavení dotknutý a námietky, ktoré mal v čase postúpenia pohľadávky, sa zachovali aj po postúpení. Bol to naviac priamo žalovaný, ktorý sa po postúpení pohľadávky obohatil na úkor žalobcu sumou 1310,- eur v období od augusta 2014 do

mája 2020, teda v čase kedy už istina úveru bola žalobcom uhradená. Bol to žalovaný, kto sa voči žalobcovi bezdôvodne obohatil a vo vzťahu k nemu si musel spotrebiteľ uplatňovať svoje spotrebiteľské práva. Hoci to bol právny predchodca žalobcu, kto naformuloval zmluvu neobsahujúcu všetky povinné náležitosti a tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd poukazuje na to, že rozsudok deklarujúci porušenie spotrebiteľských práv bol vydaný v konaní proti samotnému žalovanému, ktorý nakoniec musel žalobcovi na základe právoplatného rozsudku vydať žiadané bezdôvodného obohatenie.

36. Žalovaný svoje práva voči žalobcovi vyvodzoval zo zmluvy o úvere v spojení so zmluvou o postúpení pohľadávky, preto si musel byť vedomý toho, že postúpením pohľadávky na neho prešla aj zodpovednosť za obsahovú stránku zmluvy, na základe ktorej pohľadávka vznikla a teda v prípade, ak táto zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, prípadne vady, pre ktoré ju súdy vyhodnotili ako bezúročnú, muselo mu byť žalovanému zrejmé, že za tieto bude zodpovedať. Zmluvná podmienka trpí neprijateľnosťou a s tým spojenou neplatnosťou od momentu jej dojednania, teda nie až momentom rozhodnutia súdu o jej neprijateľnosti. Porušenia práva na ochranu spotrebiteľa sa dodávateľ svojím konaním dopúšťa už momentom jej sformulovania do zmluvy, resp. jej dojednania medzi zmluvnými stranami. Argumentum a minori ad maius, je nevyhnutné posúdiť konanie žalovaného, ktorým sa domáhal plnenia na základe využitia takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky za konanie naplňujúce predpoklady ustanovenia 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa (v súvislosti s nedôvodnosťou námietky pasívnej vecnej legitimácie vznesenou žalovaným v obdobnej veci porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/45/2019 z 19. 09. 2019).

37. Neobstojí preto námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného a v danom prípade je pasívna vená legitimácia žalovaného jednoznačne daná.

38. Pokiaľ ide o otázku pasívnej vecnej legitimácie v prípade nároku na primerané finančné zadosťučinenie, odvolacie súdy tiež konštatovali, že porušovateľom spotrebiteľských práv podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa je dokonca aj osoba, ktorá nie je nositeľom hmotnoprávnej subjektivity, a to v prípadoch, kedy bola vyslovená neplatnosť cesie a spotrebiteľ žiadnym spôsobom neparticipoval na neplatnej cesii (porovnaj napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/35/2020 z 22. 06. 2021, v ktorom konaní na strane dodávateľa vystupoval práve žalovaný).

39. Súd pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi vychádzal najmä z porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity tohto zásahu do práv spotrebiteľa, ďalej z dĺžky trvania závadného stavu, pričom samotná zmluva o úvere obsahujúca neprijateľnú zmluvnú podmienku a zároveň bezúročná pre vadný obsah, od ktorej žalovaný odvodzoval svoje nedôvodné nároky, bola uzavretá v roku 2006 (!), pričom konanie o určenie neprijateľných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetnej zmluvy bolo právoplatne skončené v roku 2022 (bezúročnosť úveru a neprijateľná zmluvná podmienka) respektíve 2023 (nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia), pričom ešte v roku 2020 žalovaný od žalobcu na základe predmetnej úverovej zmluvy inkasoval úhrady. Žalobca tak bol aj vzhľadom na konanie žalovaného a tiež jeho postoj v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 10Csp/131/2020, kde spochybňoval dôvodnosť žaloby, dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do právoplatného skončenia konania. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný (jeho právny predchodca), ktorý vadnú zmluvu naformuloval a následne sa na jej základe tiež domáhal nedôvodných plnení.

40. Vzhľadom na objektívnu spôsobilosť tohto závadného stavu vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie súd považoval sumu 350,- eur, na ktorej zaplatenie žalovaného zaviazal. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

41. Predpokladom pre priznanie nároku podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, prípadne sa úspešne ubránil nároku, ktorý vznikol porušením práv

spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, prípadne ďalších predpisov.

42. Samotné ustanovenie § 3 odsek 5 zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj určenie neplatnosti zmluvy, prípadne neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 odsek 5 a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevylučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je možné považovať uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie žalobcom, po právoplatnom určení bezúročnosti úveru zo zmluvy č. 9352476306 a určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky súdom v predmetnej zmluve uzavretej so žalovaným a dokonca priznaní bezdôvodného obohatenia, ktorého sa dopustil žalovaný, za konanie šikanózne a v rozpore so zákonom či dobrými mravmi.

43. Súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný (jeho právny predchodca), kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou, predostrel žalobcovi na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľnú podmienku a zároveň pre absenciu zákonom vyžadovaných náležitosti bezúročnú.

44. Súd sa však nestotožnil s výškou žalobcom požadovaného primeraného zadosťučinenia. Výšku finančného zadosťučinenia, v celom žalobcom v žalobe uplatnenom rozsahu, v danom prípade nie je možné považovať za primeranú, a to vzhľadom na v predchádzajúcom relevantnom súdnom konaní priznanú výšku bezdôvodného obohatenia, priznaný nárok na primerané finančné zadosťučinenie vyplývajúce z toho istého záväzkového vzťahu a okolnosti uplatnenia nároku. Relevantné ustanovenie § 3 ods. 5 cit. Zákona o ochrane spotrebiteľa neustanovuje žiadne kritéria pre vymedzenie výšky, resp. spôsobu výpočtu finančného zadosťučinenia pre spotrebiteľa.

45. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Súd je toho názoru, že pri určení výšky priznaného zadosťučinenia je primeraná rozsahu a povahe porušenia práv žalobcu suma 350,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytne žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Priznanie nároku vo výške prevyšujúcej výšku priznaného bezdôvodného obohatenia je zjavne v rozpore so zásadou proporcionality nárokov vyplývajúcich vo vzťahu založeného predmetnou úverovou zmluvou. Súd preto priznal žalobcovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo vzťahu k žalovanému vo výške 350,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

46. V súvislosti s priznanou výškou finančného zadosťučinenia súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/45/2019 z 19. 09. 2019 v obdobnej veci žalovaného, kde bol súd toho názoru, že primeraná povahe a rozsahu porušenia práv spotrebiteľa bola suma 600 eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov, pričom táto suma predstavovala cca 34% toho, čo by žalovaný, resp. jeho právny predchodca od spotrebiteľa zinkasovali nad výšku istiny.

47. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp.zn. 23CoCsp/36/2020 z 19. 10. 2020 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobcovi priznal sumu 300,- eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol Žalobkyňa sa v predmetnej veci domáhala nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1.407,67 eur rovnajúcej sa výške priznaného bezdôvodného obohatenia, teda sumy, o ktorú sa žalovaný obohatil v súvislosti s poskytnutým úverom žalobkyni.

48. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp.zn. 25CoCsp/4/2021 z 25. 05. 2021 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovanému priznal sumu 300,- eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol Žalobca sa domáhal nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 701,34 eur rovnajúcej sa výške priznaného bezdôvodného obohatenia, teda sumy, o ktorú sa žalovaný obohatil v súvislosti s poskytnutým úverom žalobkyni.

49. Súd ďalej poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/57/2020 z 26. 08. 2021, kde došlo k priznaniu primeraného zadosťučinenia v sume 200,- eur za okolností, kedy v obdobnom právnom vzťahu medzi stranami sporu došlo k vyhláseniu neprijateľnej zmluvnej podmienky a priznaniu bezdôvodného obohatenia spotrebiteľovi v sume 345,22 eur.

50. V rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11CoCsp/18/2021 z 25.11.2021 súd žalobcovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 300,- eur, a to pri výške bezdôvodného obohatenia 322,- eur. Žalobca pritom požadoval nárok na primerané finančné zadosťučinenie v sume 622 eur, pričom 322 eur zodpovedalo obohateniu, ktoré žalovaný na jeho úkor dodávateľ získal a sumu 300,- eur uplatňoval za použitie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

51. Zároveň je však potrebné poukázať napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. zo dňa 26.07.2023, sp. zn. 13CoCsp/2/2023, podľa ktorého priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške rovnajúcej sa sume bezdôvodného obohatenia je primerané a takto ustálené primerané finančné zadosťučinenie spĺňa všetky kritéria pre poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi ako aj odradenie dodávateľa.

52. Priznané finančné zadosťučinenie v sume 350,- eur v danom prípade nemožno považovať sa symbolické, a to aj vzhľadom na skôr priznávanú sumu bezdôvodného obohatenia, plynúcu pre žalovaného z určenia úveru za bezúročný a bezpoplatkový ako aj právoplatne priznané primerané finančné zadosťučinenie vyplývajúce z rovnakého záväzkového vzťahu medzi stranami sporu. Javí sa za daných okolností ako neprimerané priznať plnú výšku požadovaného primeraného zadosťučinenia, nakoľko spôsobená ujma, tým že spotrebiteľský úver žalobca preplatil, bola čiastočne zhojená vydaním bezdôvodného obohatenia a rovnako tiež priznaným nárokom vo veci sp.zn. 8Csp/16/2022, čím sa bude súd zaoberať nižšie.

53. Pokiaľ žalobca poukazuje aj na skoršie uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/53/2016-59 zo dňa 4.10.2016, v ktorom vyslovil, že odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne na úkor spotrebiteľa obohatiť, je potrené konštatovať, že aktuálna súdna prax sa viac či menej naďalej pridržiava uvedených záverov. V danom prípade je však potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že v prípade komplexného posúdenia nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie na základe predmetného zmluvného vzťahu, aplikujúc vyššie uvedené rozhodnutie, toto musí reflektovať aj nárok žalobcu uplatnený a priznaný v osobitnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 8Csp/16/2022 v súvislosti s uložením povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v rovnakej úverovej zmluve. V predmetnom konaní súd už právoplatne rozhodol o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia v sume 884,53 eur (celú sumu, ktorú žalobca žiadal), pričom popri zohľadnení osobitných skutočností súvisiacich s konaním o povinnosti žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy (vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 10Csp/90/2020), súd pri priznávaní nároku na primerané finančné zadosťučinenie zohľadňoval aj kritérium výšky bezdôvodného obohatenia.

54. V danom prípade, kedy žalovaný poskytol žalobcovi finančné prostriedky vo výške 995,82 eur a žalobca celkovo uhradil k predmetnému právnemu vzťahu 2711,99 eur, pričom žalovaný mal z dôvodu bezúročnosti úverovej zmluvy nárok iba na 995,82 eur, chcel sa žalovaný obohatiť na úkor žalobcu minimálne o sumu 1716,17 eur. Vzhľadom na uvedenú prax vyšších súdov, súd žalobcovi priznal v tomto konaní primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu 350,- eur, ktoré spoločne s už právoplatne priznaným finančným zadosťučinením (884,53 eur) pohybuje sa približne na úrovni 72% sumy, o ktorú chcel žalovaný, za použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky a absencie obligatórnych zmluvných náležitostí, protiprávne spotrebiteľa pripraviť, respektíve približne 94% zo sumy bezdôvodného obohatenia, ktorého sa skutočne dopustil priamo žalovaný a ktoré bol povinný aj žalobcovi vydať (1310,- eur). Uvedená suma zohľadňuje aj ďalšie vyššie uvedené skutočnosti a intenzitu zásahu žalovaného do práv žalobcu. Vo zvyšku, nad sumu 350,- eur, súd žalobu žalobcu zamietol. Z priznanej sumy je možné považovať dôvodný nárok vo výške 100,- eur vo vzťahu k určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve. Zvyšná priznaná suma súvisí so samotným vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov, a to z dôvodu vád úverovej zmluvy a absencie jej obligatórnych náležitostí. V uvedenom nároku súd zohľadnil aj rozhodnutie o priznaní bezdôvodného obohatenia,

ktoré samo o sebe možno považovať za dôsledok vyhlásenia úveru na základe vadnej úverovej zmluvy za bezúročný a bez poplatkov, teda dôsledok porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a nemožno priznanie takéhoto nároku samo o sebe považovať za samostatný dôvod vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

55. Nemožno opomenúť skutočnosť, že žalobca si na základe rovnakého úverového vzťahu uplatnil aj ďalší nárok na primerané finančné zadosť učinenie, a to z dôvodu úspešného uplatnenia práva spotrebiteľa v konaní o povinnosti žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v rovnakej úverovej zmluve, o ktorom nároku sa viedlo konanie na tunajšom súde pod sp.zn. 8Csp/16/2022 a v ktorom konaní bol právoplatne priznaný nárok na primerané finančné zadosťučinenie v sume 884,53 eur. V uvedenom konaní súd skúmal aj okolnosti súvisiace s použitím dohody o zrážkach zo mzdy, jej judikovanej neprijateľnosti, samotné konanie o určenie neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy iniciované žalobcom ako spotrebiteľom, tiež úspech žalobcu ako spotrebiteľa v takomto konaní, ako osobitné kritériá. Zároveň však ako jedno z kritérií pre určenie výšky nároku na priznané primerané finančné zadosťučinenie bola aj výška bezdôvodného obohatenia žalovaného na základe toho istého zmluvného vzťahu.

56. Tu je však potrebné zdôrazniť, že aj v tomto konaní okrem samotnej výšky bezdôvodného obohatenia žalovaného boli kritériami pre priznanie nároku žalobcovi aj ďalšie závadné konanie žalovaného ako dodávateľa vyplývajúce z rovnakého zmluvného vzťahu a ďalšie vyššie uvedené skutočnosti súvisiace s konaním sp.zn. 10Csp/131/2020.

57. V tomto smere sú preto nedôvodné námietky žalovaného, že žalobca iniciuje už štvrtý súdny spor na základe tej istej úverovej zmluvy. Napriek rovnakému zmluvnému základu je to práve dodávateľ, ktorý sa opakovane dopúšťal závadného konania vo vzťahu k spotrebiteľovi v rámci toho istého zmluvného vzťahu. Jednalo sa tak nie len o vadne naformulovanú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky a tiež nedostatky spôsobujúce bezúročnosť úveru poskytnutého na základe tejto zmluvy, ale aj o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy žalovaným, o zdržaní sa použitia ktorej bolo právoplatne súdom rozhodnuté v samostatnom konaní iniciovanom spotrebiteľom.

58. V danom prípade je potrebné opätovne zdôrazniť, že súd v konaní o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia skúma, či spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, nie je však prípustné, aby opätovne prehodnocoval závery právoplatného rozhodnutia konštatujúceho takéto porušenie spotrebiteľského práva a jeho rozsah.

59. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je priamo sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, avšak určitý odstrašujúci a preventívny (sankčný) účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

60. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ,,CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

61. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

62. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

63. Súd žalobcovi priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 350,- eur z uplatnenej sumy 1910,- eur a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

64. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. V takom prípade, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Nemožno však opomenúť ani fakt, že zo strany žalobcu môže dôjsť k značnému nadhodnoteniu výšky sporu. Vhodným riešením v takom prípade bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (k vyššie uvedenému pozri Števček, M., Ficová, S.. Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 926-927 s.)

65. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobcu za plne úspešného, pokiaľ ide o jeho základné právo a samotný nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobcovi tak patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy.

66. V tejto súvislosti súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/105/2018 z 15.11.2018: „Keďže výška priznanej sumy vyplývala z úvahy súdu, bolo namieste žalobcovi aj s poukazom na čl. 4 CSP priznať nárok na 100 % náhradu trov konania, ale z prísudku, čo prvoinštančný súd uviedol v odôvodnení rozsudku a čo odvolací súd pojal aj do výroku.“

67. Rovnako bola otázka trov konania riešená aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/2/2021 z 29. 11. 2021: „Pri uplatňovaní nároku na primerané finančné zadosťučinenie bolo povinnosťou žalobkyne v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu.“

68. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

5Csp/59/2023
Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.